

Bijlage 1: BEELDBEPALING OPENBARE VERLICHTING

1. Inleiding

Bij de vaststelling van het Beleidsplan Openbare Verlichting 2018-2022 (september 2018) is er gekozen voor vervangen van verlichting “met extra aandacht voor de beeldkwaliteit van de nieuwe verlichting”. Daarbij is aangegeven alleen voor het uiteindelijke beeld te kiezen als het geheel van mast en armatuur vervangen moet worden (ter info: masten gaan tweemaal zo lang mee als armaturen).

Bij het vervolgens opgestelde bijbehorende Beheerplan openbare verlichting (2019-2022) is de keuze van het materiaal niet opgenomen, maar is aangegeven daarop terug te komen bij de eerstvolgende vervangingsplannen.

Het vervangingsplan voor 2019 bevatte alleen vervanging van armaturen op nog te handhaven lichtmasten. Deze keuze werd bewust gemaakt omdat nog geen beeldkeuze kon worden gemaakt. In 2020 is een start gemaakt met het zoeken naar het beeld dat passend is voor de verschillende wijken in Heemstede.

2. Principe verdeling: visiekaart beeldkwaliteit openbare verlichting

In het beleidsplan en in het beheerplan is voor de reservering van middelen voor de keuze van de beeldkwaliteit uitgegaan van aansluiting bij de Welstandsnota 2016. In deze nota is de gemeente verdeeld in gebieden met een eigen identiteit zoals woonwijken uit verschillende bouwperiodes, dorpslinten en bedrijventerreinen. Daaroverheen is onderscheid gemaakt tussen gebieden met een regulier welstandsniveau en gebieden met een bijzonder welstandsniveau (zie nevenstaand kaartje).

Het reguliere welstandsniveau heeft betrekking op het overgrote deel van de woonwijken, bedrijventerreinen en sportterreinen (lichtgeel). Het hogere welstandsniveau geldt voor diverse historische en/of intensief gebruikte linten en pleinen (oranje) en voor de groene helft van Heemstede (groen).

De bijbehorende visiekaart voor de openbare verlichting (zie bijlage 2) is op die welstandsniveaus gebaseerd, maar wijkt daar op een aantal punten vanaf. Die keuzes worden hierna toegelicht.

In het beleidsplan openbare verlichting wordt voor de beeldkwaliteit onderscheid gemaakt tussen basis beeldkwaliteit en hogere beeldkwaliteit. Dit sluit aan op de welstandsniveaus, maar met enkele aanvullingen.

1. De woonwijken, bedrijventerreinen en sportterreinen zijn in beginsel aangewezen als ‘gebied basis beeldkwaliteit’. Het hiervoor geselecteerde standaardmateriaal heeft overigens al wel een verbeterde beeldkwaliteit ten opzichte van de bestaande verlichting.
2. Gebieden met een bijzonder welstandsniveau en de aanvullingen daarop, zijn aangewezen als ‘gebied hogere beeldkwaliteit’. In de welstandsnota hebben diverse historische en/of intensief gebruikte linten en pleinen een bijzondere status gekregen. Voor de openbare verlichting is dit principe uitgebreid. De aanvullingen zijn: de Zandvoortselaan, de Blekersvaartweg - Kerklaan oost en de doorgaande route Heemsteedse Dreef zuid - Glipper Dreef - Glipperweg. Ook deze worden aangemerkt als ‘gebied hogere beeldkwaliteit’.
3. Binnen de gebieden met een hogere beeldkwaliteit worden enkele plekken beschouwd als ‘bijzondere locatie’. Hiervoor wordt niet nu een materiaalkeuze gemaakt, maar op projectbasis, op het moment van vervanging. Bijzondere locaties zijn in elk geval: het Wilhelminaplein, de Heemsteedse Dreef, noordelijk van het Wipperplein, de winkelstraten Binnenweg - Raadhuisstraat en Jan van Goyenstraat, Raadhuisplein, de haven, Het Oude Slot

en de stationsomgeving. Het beeld is daar maatwerk per locatie: de Heemsteedse Dreef vraagt om een ander model dan het Wilhelminaplein.

Van een groot deel van wegen in gebieden met een hogere beeldkwaliteit en de bijzondere locaties is vervanging van lichtmasten niet op korte termijn aan de orde. Zo zijn de masten in de Herenweg en de Cruquiusweg (hoofdrijbaan) eind jaren '90 vervangen en kortgeleden voorzien van nieuwe armaturen. Deze masten gaan nog zo'n twintig jaar mee. De armaturen aan de Heemsteedse Dreef, noordelijk van het Wipperplein, zijn in 2016 vervangen en hier kunnen masten en armaturen naar verwachting ook nog wel 15-20 jaar dienst doen.

4. Keuze materiaal

In samenwerking met een externe adviseur zijn beelden gekozen voor:

- de gebieden met een basis welstandsniveau, waar **reguliere beeldkwaliteit** wordt toegepast, als voor
- de gebieden met een bijzondere welstandsniveau, waar een **hoogwaardige beeldkwaliteit** wordt toegepast of indien het wordt aangemerkt als bijzondere locatie: waar **bijzondere beeldkwaliteit** wordt toegepast op basis van maatwerk.

4.1 *Reguliere beeldkwaliteit*

Als standaard verlichting is hier de keuze gevallen op het armatuur Prunus A3 / E4 van Lightronics op een standaardlichtmast van aluminium. Het armatuur is als *kegel*armatuur al toegepast in diverse woonstraten in Heemstede. Voorgesteld wordt het *koffer*armatuur (als opschuifarmatuur) voor de wijkontsluitingswegen en de bredere woonstraten (waar een hogere mast noodzakelijk is) toe te passen op een aluminium lichtmast met uithouder.

Het Prunus-armatuur scoort goed op technische aspecten, zowel als op milieu-aspecten en is aantrekkelijk geprijsd. Als lichtmast is gekozen voor standaard aluminium, ongekleurd, met antraciet kunststof maaiveldbeschermer. Vanuit duurzaamheid is het niet gewenst te kiezen voor een gekleurde mast: dit geeft extra onderhoud (schilderwerk).

Door hier een charmant maar eenvoudig basismodel te kiezen is er financiële ruimte om op plaatsen met verhoogd welstandsniveau een meer bijzondere mast te kiezen.

Keuze:

- Conische aluminium mast (met maaiveldbeschermer)
- Armatuur Lightronics Prunus A3 (kegel) en E4 (opschuif)

Zie figuur 1.1 voor de bijbehorende beelden.

4.2 *Hoogwaardige beeldkwaliteit*

Bij de keuze voor verlichting met een hoogwaardiger beeldprofiel is onderscheid gemaakt tussen:

- 2A: lage masten (tot 8 meter) en
- 2B: hoge masten (8 tot 10 meter).

Beide typen worden uitgevoerd in de kleur RAL 7016 (donkergrijs). Zie voor het beeld de figuur 1.2.

Bij brede wegen is het voor een efficiënte verlichting noodzakelijk de weg te verlichten met hoge masten. Vanuit pragmatische overwegingen wordt aangesloten bij het wegcategoryeringsplan:

- de op de kaart aangegeven rode wegen die een maximale snelheid kennen van 30 km/uur (na uitvoering van het wegcategoryeringsplan) worden voorzien van de masten model 2A;
- de op de kaart aangegeven rode wegen, die een snelheid kennen van maximaal 50 km/uur worden voorzien van de masten model 2B.

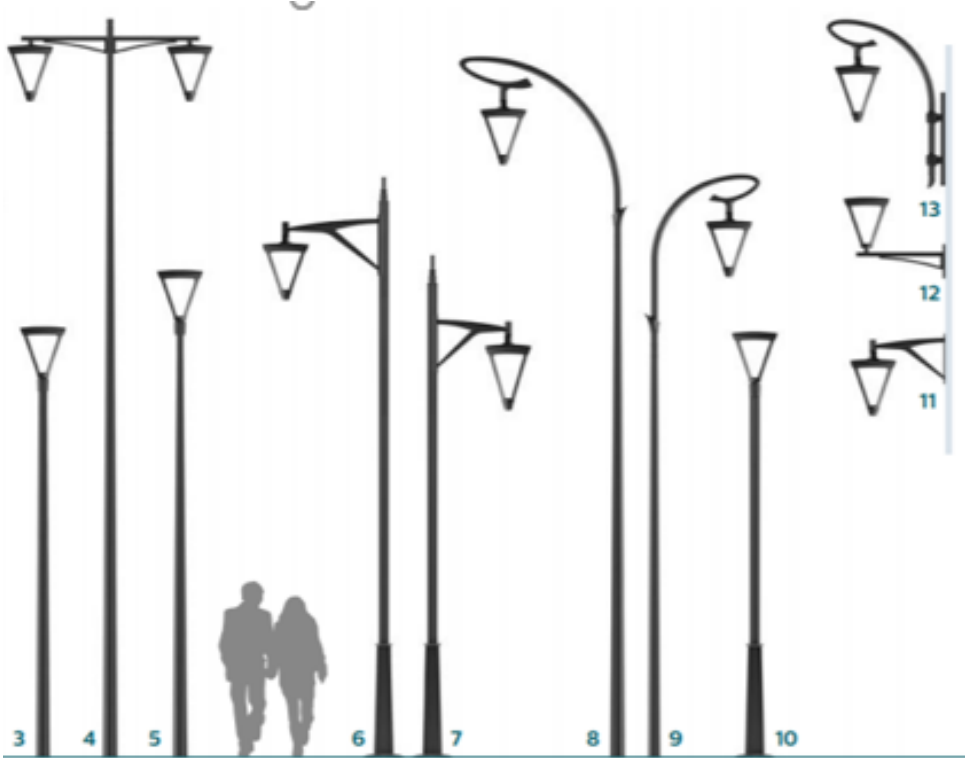
De volgende wegen zijn in het voorlopige wegcategoryeringsplan aangewezen als 50 km-wegen: de Cruquiusweg, het Wipperplein, de Heemstedse Dreef, de Valkenburgerlaan (tussen Valkenburgerplein en Glipper Dreef), de Glipper Dreef, de Glipperweg (behalve het deel tussen Prinsenlaan en Kempphaanlaan), de Herenweg en de Zandvoortselaan, de Leidsevaartweg en de César Francklaan. Veel van deze wegen zijn aangemerkt als verbindingen met een hoogwaardige beeldkwaliteit. De Heemstedse Dreef is voor een groot deel (tussen Wipperplein en Haarlem) aangemerkt als bijzondere locatie.

Figuur 1.1: Regulier

Figuur 1.2: Hoogwaardig

2A: lagere mast

Model 2B: hogere mast

